

نگاه به درآمدهای مالیاتی دولت، فشار بر بخش خصوصی و نقش کم‌رنگ بنگاه‌های دولتی و شبه‌دولتی در شکل‌دهی ارقام مالیاتی

شرق، صعود خبره‌کننده درآمدهای مالیاتی دولت آماج انتقادها بوده است. انتقادهایی که حاکی از آن است که هم‌زمان با صعود درآمدهای مالیاتی، علاوه بر آنکه به‌ رفاه عمومی مقبول منجر نشده، کشور نرخ تورم بالایی را نیز تجربه می‌کند. گذشته از این، دولت بخش عمده و بزرگی از اقتصاد کشور را به دست دارد، اما سهم دولتی‌ها و خصوصی‌ها در پرداخت مالیات اندک است و فشار مالیاتی بر کرده بخش خصوصی سنگینی می‌کند. همچنین اینکه دولت مالیات درخور توجهی از بخش مولد و صنایع کشور دریافت کرده و به‌صورت عمده آن را خرج کارمندان مازاد و بعضاً پشت‌میزنشین خود می‌کند. همچنین دریافت مالیات از تورم بارها مورد انتقاد کارشناسان و رسانه‌ها بوده است.
باین‌حال، پاسخ متولیان مالیاتی سال‌ها در برابر این نقدهای راهبردی تنها یک جمله بوده است؛ فراریان مالیات را به تور انداخته‌ایم و فشار مالیاتی وجود ندارد.

مالیات منهای پاسخ‌گویی

درآمدهای مالیاتی دولت این روزها آماج انتقاد است. نگاهی به سیر تاریخی درآمدهای مالیاتی نشان می‌دهد میزان مالیات دریافتی در سال ۱۳۹۰ که رقمی حدود ۴۰ هزار میلیارد تومان بوده، به ۸۹۴ هزار میلیارد تومان در سال ۱۴۰۲ رسیده و به عبارتی افزایش حدود ۲۱برابری را تجربه کرده است؛ آن‌هم در شرایطی که درآمدهای مالیاتی از جدی را تجربه می‌کند. از آن سو، برای نخستین بار درآمدهای مالیاتی آن درآمدهای نفت پیشی گرفته است. ضمن اینکه مطابق لایحه بودجه، درآمدهای مالیاتی سال ۱۴۰۳ معادل هزارو ۱۲۲ میلیارد تومان پیش‌بینی شده که مجدداً از درآمد نفتی بیشتر است.

این در شرایطی است که با سیر صعودی درآمدهای مالیاتی دولت و جبران کسری بودجه، تورم کاهشی نشده است و از آن سو شاخص‌های اقتصادی نشان می‌دهد در این مدت وضعیت رفاه و معیشت عموم مردم سیر مطلوبی نداشته است.

آمارهای رسمی دولت ثبت تورم ۲۷درصدی در اسفند سال گذشته است که بالاترین تورم سالانه ثبت‌شده در ۲۷ سال اخیر محسوب می‌شود و عملاً نتیجه سیاست‌های اقتصادی دولت، سفره معیشتی مردم را تحت تأثیر قرار داده و افول قدرت خرید

بی‌عدالتی خشن

ادامه از صفحه اول

حسن به‌ناچار و به دلیل فروپاشی خانواده با مادربزرگ زندگی می‌کرد و بار سنگین هزینه‌های زندگی نیز بر دوش او بود. از کودکی با سختکوشی و تلاش در دوچرخه‌سازی‌های میدان شوش، مشغول کار بوده است. به من می‌گفت تا پاسی از شب کار می‌کردم و سه ساعت در مغازه می‌خوابیدم و از سه تا شش صبح دوچرخه بارفروشان را نگه می‌داشتم. آن‌قدر در این حرفه تلاش کرد تا به‌عنوان یک کارآفرین برجسته در صنعت موتورسیکلت مطرح شد.

خرید و مدیریت موفق «شرکت موتورسیکلت جهانرو» و تأسیس «گروه صنعتی بنا» از مهم‌ترین دستاوردهای این کارآفرین است. او به سنت کارآفرینان خودساخته ایرانی، به مسئولیت اخلاقی- انسانی خود در برابر گروه‌های خاموش عمل کرده و خیریه‌های بسیاری را حمایت کرده و در این راستا، مدت سه سال است که مدیریت «خیریه نیکوکرداران بنا» را نیز برعهده دارد. این خیریه از ۲۵۰ دختر معلول ذهنی غالباً جوان حمایت می‌کند. «خیریه بنا» در هر ماه به مناسبت تولد متولدان آن ماه، مراسم جشنی برپا می‌کند. از یافته‌های تأمل‌برانگیز در جلسات با آقای بنا آن است که در روزهایی که معلولان در مراسم شادی‌آور شرکت می‌کنند، میزان دریافت داروی ایشان کمتر می‌شود. به عبارتی نسبتی بین اجتماعی‌بودن، شادی و آرامش وجود دارد؛ پدیده‌ای که می‌توان آن را به جامعه امروز ایران در سطح کلان نیز تعمیم داد. زندگی بدون تفریح، شادی و نشاط اجتماعی همراه با افزایش فردگرایی منفی در جامعه ایران از یک مسئله عبور کرده و به یک بحران زیستی به‌ویژه در شهرهای بزرگ تبدیل شده است. جامعه ایران نیازمند شادی است. در این مراسم برای حسن رجبعلی به رسم یادگار چنین نوشتم:

«برای جناب آقای بنا کارآفرین اقتصادی و همچنین کارآفرین اجتماعی، ایران به مردان نیکوکار این چنین، برای توسعه همبستگی اجتماعی و زندگی خوب مردم در کنار هم و با هم نیاز دارد. در تاریخ پرفرازونشیب ایران، همواره انسان‌هایی که از سرمایه‌های مادی و معنوی خویش در راه زندگی بهتر دیگران بهره گرفته و برای بهترزیستن جامعه کار و تلاش کرده‌اند، سبب بقا و دوام بیشتر جامعه خود شده‌اند.»

خانوار را نشان می‌دهد. کسری بودجه و هزینه‌هایی که دولت برای تأمین مخارج خود برای اقتصاد ایجاد می‌کند، بارزترین دلیل شکل‌گیری تورم بوده و منجر به کسری تراز عملیاتی ۴۷۶ هزار میلیارد تومانی در بودجه امسال شده و این میزان ۵۸ درصد بیشتر از سال گذشته است. از سوی دیگر و هم‌زمان با صعود درآمدهای مالیاتی دولت در طول دهه ۹۰، درآمد سرانه مردم نزدیک به ۳۳ درصد کاهش داشته است. گذشته از این، عبور درآمدهای مالیاتی از درآمدهای نفتی در شرایطی رخ می‌دهد که معمولاً دولت برخلاف کشورهای توسعه‌یافته، درباره محل هزینه‌کرد درآمدهای مالیاتی به مردم پاسخ‌گو نبوده است. محمدهادی سبحانیان، رئیس سازمان امور مالیاتی کشور که در یک نشست خبری حاضر شده بود، در واکنش به اینکه محل هزینه‌کرد مالیات کجاست و چرا در این زمینه پاسخ‌گویی نمی‌شود؟ به «شرق» می‌گوید: تمام خدماتی که دولت و ادارات به مردم می‌دهند یا پل‌ها و جاده‌هایی که ساخته می‌شوند از درآمد مالیات است.

این توضیح رئیس سازمان امور مالیاتی کشور در شرایطی مطرح می‌شود که محسن منصوری، معاون اجرایی رئیس‌جمهوری، در ۳۱ مرداد امسال به یک برنامه تلویزیونی گفته بود «نزدیک به ۶۰ هزار طرح نیمه‌تمام عمرانی در سطح ملی، استانی، شهرستانی و بعضاً روستایی وجود دارد که برای تکمیل آنها حدود ۹ هزار هزار میلیارد تومان منابع لازم است». ناتمام‌اندن پروژه‌های عمرانی درحالی‌رخ می‌دهد که بیش از ۸۰ درصد بودجه کشور صرف هزینه‌های جاری و پرداخت حقوق کارمندان و بازنشستگان دولت می‌شود؛ ادارات و بخش‌هایی که بارها کارمندان مازاد و چندبرابر ظرفیت آن خبرساز شده است. با این حساب، دولت در مواردی در بخش مولد و صنایع از زیر فشار می‌گذارد تا حقوق و دستمزد کارمندان و نیروهای مازاد خود را پرداخت کند.

رئیس سازمان امور مالیاتی در نشست خبری خود تأکید می‌کند که بر اساس اسناد بالادستی باید درآمد مالیاتی بیشتر از درآمد نفت شود اما این افزایش درآمد مالیات ناشی از افزایش فشارهای مالیاتی نبوده و فراریان مالیات به تور

گذار از قدیم به جدید

ادامه از صفحه اول

چنان‌که همین اخیراً در مناظره‌ای شاهد زوال این نگرش به مسائل اقتصادی بودیم:رویارویی دو جهان قدیم و جدید (محمد مالجو – مسعود نیلی) که یک سو همچنان بر تنسور شعارها و کلی‌گویی‌ها می‌دمید و سـوی دیگر با عدد و رقم و... استدلال خود را طرح و از آن دفاع می‌کرد. مناظره علم و ایدئولوژی شاید!

در جهان امروز، آنچه حاکم است علم اقتصاد است. علمی که به قول دکتر مسعود نیلی چه در دانشگاه‌های آمریکا، فرانسه و انگلیس و چه دانشگاه‌های مسکو، پکن و افغانستان دارای سرفصل‌ها و دروس مشابه است. علمی که «مجموعه‌ای از مدل‌هاست که تنوع وسیعی از امکانات را به‌جای مجموعه‌ای از نتایج از پیش بسته‌بندی‌شده می‌پذیرد» (دنی رودریک). مدل‌هایی که در ربط با سیاست، فرهنگ، تاریخ و... متغیرهای تأثیرگذار بر پدیده‌های اقتصادی را وزن‌دهی و اولویت‌بندی می‌کنند و «شبه نقشه نیمه‌کاره‌ای قطعه‌ای از زمین را چرغانی می‌کنند» (همان). اما این علم مانند فیزیک یا شیمی نیست؛ چراکه با اراده آزاد انسان‌ها سروکار دارد؛ با عاملیت و حق انتخاب انسان‌ها. «برخلاف یک صخره یا یک سیاره، انسان‌ها عاملیت دارند، آنها چیزی را انتخاب می‌کنند که انجام می‌دهند. کنش‌های انسان‌ها تنوع شبه‌نامتناهی‌ای از احتمالات را رقم می‌زند» (همان) اما این انتخاب‌ها بر مبنای «انتخاب عقلایی» آحاد اقتصادی است. منظور از عقلایی‌بودن انتخاب‌ها نیز آن است که «آحاد اقتصادی «منافع» و «هزینه‌ها»ی هر گزینه را منظور کرده و بر اساس آنها تصمیم می‌گیرد» (مبنایی اقتصاد– مسعود نیلی). عقلانییتی که البته در چارچوب شاخه

مالیاتی افتاده‌اند. او تأکید می‌کند مالیات اصناف بر اساس اعداد خوداظهاری در سال ۱۴۰۰ فقط سه‌هزار میلیارد تومان بوده است که در سال ۱۴۰۱ به ۱۱ هزار میلیارد تومان و در سال ۱۴۰۲ به ۳۰ هزار میلیارد تومان افزایش داشته است. هرچند او می‌گوید افزایش درآمد مالیاتی از اصناف به دلیل دقیق‌ترشدن رصد مالیاتی است اما در شرایطی که بخش‌هایی از اقتصاد گرفتار رکود است، قاعدتاً مالیات باید کاهشی باشد نه افزایشی. اگرچه سازمان امور مالیاتی این قاعده را نمی‌پذیرد، از درآمد خیره‌کننده و زیرزمینی بسیاری از اصناف و پزشکان می‌گوید و توضیح می‌دهد که امسال هزارو ۲۵۰ پزشک با گزارش مردم به تور مالیاتی افتاده‌اند و این مسئله در افزایش درآمدهای مالیاتی نقش داشته است.

باین‌حال یک انتقاد دیگر که به درآمدزایی مالیاتی دولت وارد است، این است که نفت، گاز و صنایع مادر و بخش درخور توجهی از اقتصاد کشور در دست دولتی‌ها و شبه‌دولتی‌هاست، اما سهم دولت از پرداخت مالیات بسیار اندک بوده و فشار مالیاتی بر کرده بخش خصوصی سنگینی می‌کند. داده‌های موجود نشان می‌دهند در فاصله سال‌های ۱۳۸۰ تا ۱۴۰۱، حدود ۳۷.۶ درصد از درآمدهای مالیاتی دولت از طریق

«اقتصاد رفتاری» معانی جدید و بدیعی نیز یافته است.

این امر به نظر نقطه مرکزی و کانون تثبیت‌شده علم اقتصاد در جهان امروز است. باین‌حال، همچنان مورد مجادله سیاست‌مداران و سیاست‌گذاران کشورمان است؛ سیاست‌مدارانی که به لحاظ معرفتی یا منفعتی نمی‌توانند یا نمی‌خواهند این حق «انتخاب» و «عاملیت» را بپذیرند و گروهی به‌اصطلاح اهل فکر که حق انتخاب مردم در حوزه اقتصاد را برخلاف حوزه فرهنگ و سیاست، مضر و خطرناک می‌پندارند.

دکتر نیلی- اقتصاددانی است که به‌وضوح نشان داد مبنای تمام تلاش‌های علمی و حرفه‌ای‌اش، بیاور به خرد جمعی و عاملیت انسان ایرانی و حق انتخاب وی است؛ از «برنامه سوم توسعه» و اصلاح ساختارها در جهت آزادی و گشایش کسب‌وکارها و جلوگیری از مداخلات دولت تا «حساب ذخیره ارزی» به‌عنوان نهاد سرمایه‌گذاری و رفاه نسل‌های آینده و «استراتژی توسعه صنعتی» و همراهی در نهادسازی برای تربیت اقتصاددانان مدرن (دانشکده اقتصاد دانشگاه شریف) و تلاش برای آوردن علم اقتصاد به متن جامعه از طریق رسانه‌ها و بطن سیاست‌گذاری‌ها که این دو آخری هنوز پروژه‌هایی ناتمام‌اند و تکمیل آنها می‌تواند مهم‌ترین تحول توسعه‌ای کشور را رقم بزند.

شاید همین‌ها برای فهم چنان تجلی‌ای از این اقتصاددان برجسته کفایت کند؛ اینکه «نگاهی جدید، به اقتصاد و شور و عشق به حل مسائل پیچیده آن را به قصد پیشرفت و توسعه و رفع فقر و نابرابری در ایران عزیز فراهم کرد.

بازتاب

پاسخ وزارت کار به گزارش‌های روزنامه «شرق» درباره دستمزد کارگران

روابط‌عمومی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در واکنش به گزارش‌های «فتح‌الله بیات، رئیس اتحادیه کارگران قراردادی و پیمانی، در گفت‌وگو با «شرق»؛ نمی‌توان در تهران نشست و برای کارگران بلوچستان نسخه پیچید؛ زورمان به دولت نمی‌رسد. مزد منطقه‌ای، ششویی ششورای‌عالی کار»، حفره دستمزد، بورس داغ دلالی» مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۱۲، ۱۴۰۲/۱۱/۱۲ و ۱۴۰۲/۱۱/۲۸ و ۱۴۰۲/۱۱/۲۸ توضیحاتی را ارسال کرده است که در ادامه می‌خوانید. با توجه به مطالب مطرح‌شده پیرامون دستمزد و همچنین با عنایت به شرح وظایف این وزارتخانه، موارد زیر را به استحضار خوانندگان محترم روزنامه می‌رساند. ۱- با توجه به ماده (۴۱) قانون کار، شورای‌عالی کار همه‌ساله موظف است میزان حداقل مزد کارگران را تعیین کند. شورای‌عالی کار که به‌ موجب ماده ۱۶۷ قانون کار تشکیل می‌شود، نهادی سه‌جانبه بوده و در آن علاوه بر نمایندگان دولت، نمایندگان تشکلات عالی کارگری و کارفرمایی نیز عضویت دارند و تصمیمات آنان به منزله تصمیم و نظر موکلان آنها (کارگران و کارفرمایان سراسر کشور) است؛ لذا تعیین حداقل مزد در حیطه وظایف شورای‌عالی کار است. ضمن آنکه با توجه به ترکیب شورای‌عالی کار در جلسات، حداقل مزد همه‌ساله براساس قوانین و مقررات و ضوابط جاری کشور و با رعایت اصل سه‌جانبه‌گرایی با اجماع و توافق اعضای شورای‌عالی کار تعیین می‌شود.

۲- همه‌ساله در تعیین حداقل مزد، اعضای شورای‌عالی کار ضمن مطالعه و بررسی وضعیت و اقتضانات بنگاه‌های اقتصادی به تحلیل شرایط موجود پرداخته و با در نظر گرفتن حفظ اشتغال و صیانت از نیروی کار، توان پرداخت صنایع و تناسب بین حقوق و دریافتی شاغلان و مزدبگیران بخش دولتی و بخش خصوصی نسبت به تعیین مزد اقدام کرده‌اند.

۳- مهم‌ترین خواسته کارگران در زمینه مزد، حفظ قدرت خرید و افزایش مزد واقعی آنان است و حفظ قدرت خرید کارگران از طریق افزایش مزد و کاهش نرخ تورم امکان‌پذیر است؛ لذا با توجه به اینکه حداقل مزد از متغیرهای اقتصاد کلان است، افزایش آن بدون توسل به دیگر روش‌های تکمیلی- حمایتی و اتخاذ سیاست‌های کلان اقتصادی به منظور مهار و کاهش تورم، نمی‌تواند به خودی خود سبب افزایش سطح درآمد واقعی و بهبود معیشت کارگران شود.

۴- کاهش شکاف دستمزدی به قلمروهایی فراتر از مناسبات کارگر و کارفرما و قانون کار و تصمیمات شورای‌عالی کار ارتباط دارد و کاستن این شکاف در گرو رفع موانع تولید و رشد اقتصادی و بهبود فضای کسب‌وکار در نظام اقتصادی کشور است و عوامل برون‌زا که به جامعه تحمیل می‌شود، نیز می‌تواند بر روند تعیین حداقل مزد تأثیرگذار باشد.

ادامه از صفحه اول

کسر بودجه و تحلیل رفتن مزد واقعی

ظاهرا دولت گراییشی ندارد که تصمیم سختی بگیرد. در بودجه سال ۱۴۰۳ منابع تخصیصی به کلیه نهادهای فرهنگی افزایش یافته است. به طور مثال افزایش بودجه صد‌اوسیم‌ا به میزان ۵۷ درصد، بسیار بالاتر از نرخ تورم است. نهایتاً بخشی از بار این کسر بودجه به مزدبگیران تحمیل می‌شود. افزایش مزد در سال ۱۴۰۲ و احتمالاً ۱۴۰۳ بین ۲۰ تا ۳۰ درصد (بسیار کمتر از نرخ تورم) است. هرچند دولت از طریق اعطای یارانه‌های نقدی و غیرنقدی سخاوتمندانه تلاش می‌کند که رضایت این اقشار را جلب کند؛ ولی فشار تورم بالا، که سفره‌ی بخش اعظم مزدبگیران را مرتباً کوچک و کوچک‌تر می‌کند، با این یارانه‌ها جبران نمی‌شود. درعین‌حال افزایش مزد و حقوق متناسب با نرخ تورم نیز مشکل کاهش قدرت خرید مزدبگیران را حل نمی‌کند؛ چون در شرایط تداوم تنگناهای طرف عرضه، با افزایش مزد و بالا رفتن تقاضای کل، قیمت کالاها و خدمات، هزینه‌های دولت، کسر بودجه، و حجم پول به نحوی تغییر می‌کند که آثار مثبت افزایش مزد خنثی می‌شود. در شرایط تداوم رکود تورمی و عدم امکان افزایش سرمایه‌گذاری و تولید، افزایش مزد برای جلوگیری از کاهش قدرت خرید مانند «دویدن برای گرفتن سایه» است. هرچند در برخی از فعالیت‌ها مانند پوشاک، کیف و کفش، کمبود تقاضای مؤثر به ورشکستگی واحدهای کوچک و متوسط منجر شده ولی افزایش مزد اسمی در شرایط کنونی قادر به بالا بردن درآمد واقعی نخواهد بود. مشکل اصلی اینجاست که برخی از سیاست‌گذاران سیاست افزایش مزد را برای بالا بردن تقاضای مؤثر توصیه می‌کنند بدون اینکه به علل اصلی تنگناهای عرضه (تحریم‌های بین‌المللی و فضای نامناسب کسب‌وکار در کشور) اشاره کنند. گویی بدون تحولی اساسی در وضعیت اقتصادی ایران، صرفاً با افزایش مزد اسمی می‌توان تقاضای کل را بالا برد و اقتصاد را به حرکت درآورد. بدون حل مشکل تحریم‌های بین‌المللی و حرکت دولت به سوی بودجه‌ای متوازن از طریق حذف هزینه‌های غیرمولد از یک سو و برداشتن موانع مختلف از سر راه کارآفرینان از طریق لغو مقررات فلج‌کننده و کنترل فساد در دستگاه اجرایی مشکل طرف عرضه اقتصاد ایران حل نخواهد شد و با تداوم شرایط رکود تورمی، افزایش مزد اسمی مانعی بر سر راه کاهش قدرت خرید مزدبگیران نخواهد بود.

پرواز گروه مالی گردشگری بر فراز آسمان توسعه کشور

قدیمی، ظرفیت جذب گردشگران خارجی را نیز داشته باشد و بر تارک کرمان و ایران بدرخشد. شهر سیرجان به‌عنوان شهر تجاری و معدنی کشور که اقتصاد فعالی دارد، حتی از داشتن یک هتل درخور شان بعد از گذشت این همه سال محروم است، اما گروه مالی گردشگری در این شهر هتلی در دست احداث دارد که در کنار بزرگ‌ترین و زیباترین مال استان، یعنی زیگورات‌سنتر و زیگولند، حتماً مجموعه‌ای منحصر‌بفرد ایجاد خواهد کرد که اقتصاد شهر و استان را دچار تحولی دوباره می‌کند. البته ماجرا به اینجا ختم نمی‌شود و شهرستان بافت هم که روزگاری فاقد امکانات اقامتی بود، امروز مجهز به ویلاهای اقامتی و فودکورتی است که حتی بالاتر از استانداردهای رایج این روزهاست و در رونق سفرهای مردم منطقه تأثیرگذاری خاص خودش را دارد. این سلسله فعالیت‌ها محدود به استان کرمان نمی‌شود و گروه مالی گردشگری در کیش با عنوان «میکمال»، در اصفهان با هتل «پرستینژند» و در جوار فرودگاه بین‌المللی امام(ره) هتل‌های «رکسان» را دارد که بدون تردید گواه بر اشتغال‌زایی و کارآفرینی گروه مالی گردشگری است که در نظر تعداد اتاق به‌زودی بزرگ‌ترین زنجیره هتلی کشور می‌شود و توان جذب گردشگر داخلی و خارجی را چندین برابر بر اساس شاخص کمی و البته کیفی خواهد داشت.
حوالتی که از آن نام برده شد، تنها بخشی از ظرفیت‌های حوزه گردشگری بخش خصوصی است که امروز داعیه اشتغال‌زایی را دارد.

یادمان نرود که بخش خصوصی نمی‌تواند بدون تسهیل در قوانین دولتی یا بوروکراسی‌های رایج کاری از پیش ببرد؛ بنابراین با توجه به منویات رهبری در سخنان اخیرشان مبنی بر واگذاری پروژه‌ها به بخش خصوصی واقعی، باید در جهت تقویت آن از هیچ کوششی دریغ نکنیم که آنگذنا قضاوت‌گرانۀ قضاوت درستی از امروزمان کنند.

نمایشگاه محصولات فیدلیتی در مرکز تجاری «ایران مال» آغاز به کار کرد

زمانی که پای بخش خصوصی قدرتمند در اقتصاد کشور وسط کشیده می‌شود، نتیجه همان خواهد شد که مورد انتظار توسعه و فضای رو به رشد و رونق است.

بخش خصوصی توانمند، فارغ از سنگ‌اندازی‌های مرسوم در بوروکراسی دستگاه‌های دولتی، حتماً در راستای سیاست‌های حاکمیت، گام‌هایش را در مسیر پیشبرد اهداف از پیش تعیین‌شده بر مبنای توسعه فضای کسب‌وکار و شکوفایی تولید و در نهایت اشتغال‌زایی برمی‌دارد که چندین سال است جزء دغدغه‌های اولویت‌دار حکومت و دولت است.

اما راستش را بخواهید در این سال‌ها فقط به شعار و شواف بسنده شد و آن‌طور که در زبان جاری است، در عمل تحقق پیدا نکرد و باز هم بخش خصوصی بود که توانست در این زمینه بار از روی دوش دولت بردارد و چرخ اقتصاد و اشتغال را بچرخاند.

نمونه بارز این ادعا، گروه مالی گردشگری است که در چند سال گذشته و از زمان تأسیس تاکنون، توانسته حدود ۳۰ هزار شغل را در بخش‌های تولیدی و خدماتی ایجاد کند و البته هر روز هم با مشکلات جدید و بعضاً مغرضانه دست‌وپنجه نرم کند و خودش را در مسیر رشد و توسعه همه‌جانبه قرار دهد. پروژه‌هایی که سال‌ها بالاتکلیف بودند و به دلیل عدم صرفه اقتصادی یا نبود انگیزه کافی برای تکمیل آنها روی زمین مانده بودند، اکنون در مدار استفاده قرار گرفته‌اند و مصائب و مشکلات احداث را گذرانده‌اند یا برخی دیگر در حال تکمیل هستند. کاروانسرای وکیل روزگاری خرابه‌ای بود که کسی حاضر نبود برایش هزینه کند و آن را به ثمر نبداند، اما گروه مالی گردشگری توانست حتی در دوران کرونا که تعطیلی تمام پروژه‌ها رایج بود، این بنا را احیا کرده و با مرمت حرفه‌ای استادکاران میراث فرهنگی، امروز به بنایی فاخر تبدیل کند که علاوه بر جذب گردشگر داخلی و علاقه‌مند به میراث فرهنگی و بناهای

نمایشگاه محصولات فیدلیتی در مرکز تجاری «ایران مال» آغاز به کار کرد

شوروم فیدلیتی از روز دوشنبه ۱۶ بهمن‌ماه، در مرکز تجاری «ایران مال» فعالیت خود را آغاز کرد. در این شوروم سه مدل از محصول فیدلیتی به صورت دائمی در معرض دید علاقه‌مندان قرار می‌گیرد. فیدلیتی پرایم، پرستیز و XB۱ از مدل‌های به نمایش درآمده در این شوروم است. XB۱ آخرین مدل از این برند است که در نیمه دوم سال ۱۴۰۳ عرضه خواهد شد. فیدلیتی XB۱ می‌توان فول‌آپشن‌ترین خودروی موجود در بازار ایران دانست. فیدلیتی نام برندی از خودروهای SUV تولید شرکت بهمن‌موتور است که جایگاه خوبی در بازار دارد.

شوروم فیدلیتی واقع در طبقه G۲ ایران‌مال میزبان شهروندان خواهد بود.